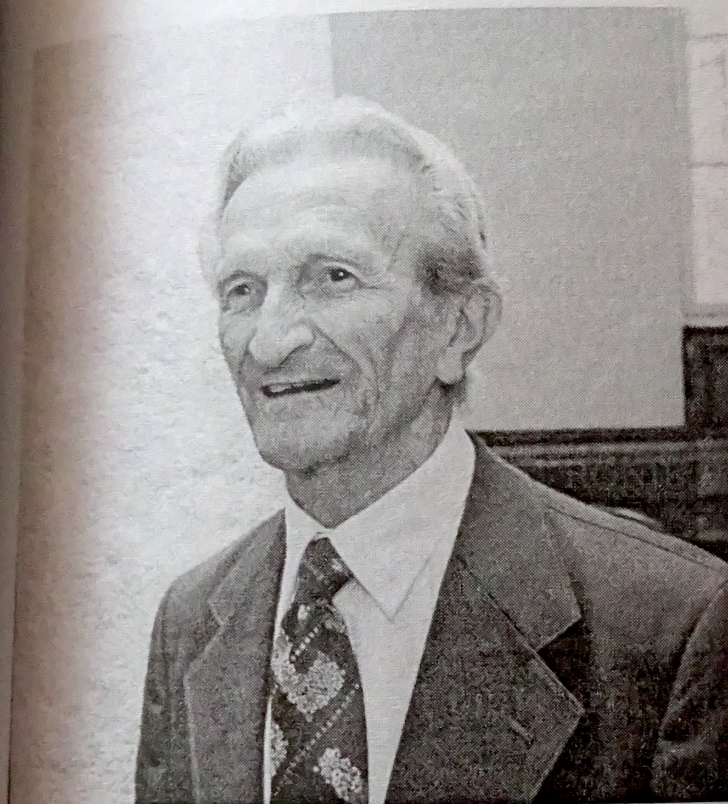

KRONIKA PSYCHIATRIE

Zomrel univ. prof. PhDr. Géza Dobrotka, CSc.

10. januára 2002 zomrel vo veku nedožitých 84 rokov priekopník klinickej psychológie a zakladateľ československej forenznnej psychológie prof. PhDr. Géza Dobrotka, CSc.

Rodák z Kremnice študoval psychológiu na Filozofickej fakulte UK v Bratislave a neskôr u prof. Lerscha v Lipsku. Doktorát z filozofie získal r. 1944. Od počiatku svojej odbornej práce sa profiloval v aplikovanej psychológii – najskôr ako psychologický poradca pre obchod a priemysel a od r. 1948 ako pracovník Čs. ústavu práce. R. 1951 začína pracovať na Psychiatrickej klinike LFUK v Bratislave. Spolupracuje tu s mnohými osobnosťami slovenskej psychiatrie – s E. Guensbergerom, A. Janíkom, J. Pogádym, J. Molčanom a ďalšími. Svojou erudovanosťou a širokým rozhľadom nielen v psychológii si získava rešpekt a uznanie v medicínskych kruhoch a vytvára tak priestor pre pôsobenie ďalších klinických psychológov v zdravotníctve. Najmä jeho zásluhou sa Rorschachova metóda (ROR) pokladá za alfu a omegu klinickej psychodiagnostiky. V 50. rokoch publikoval rad priekopníckych prác z psychodiagnostiky – napr. o metóde nupknického kvadrátu, diferenciálno-diagnostickom význame merického kvadrátu, diferenciálno-diagnostickom význame defektových predstáv v ROR a spolu s Pogádym o použití ROR v subnarkóze. Rozpracoval vlastný systém signovania

a vyhodnotenia odpovedí v Hand-teste, ktorý umožňuje diferencovanejšiu diagnostiku agresivity v štruktúre osobnosti. V období od r. 1962 do r. 1967 pôsobí ako odborný asistent na Katedre psychiatrie ILF, externe prednáša na FFUK a vedie Katedru liečebnej pedagogiky. Roku 1967 sa vracia na svoju alma mater, kde sa r. 1969 habilituje prácou *Das paranoide Kind*, ktorú vypracoval v spolupráci s prof. Spielom z viedenskej psychiatrickej kliniky. R. 1991 prešiel inauguračným pokračovaním a pracoval ako emeritný profesor na Katedre psychológie FFUK a vedúci Katedry špeciálnej pedagogiky PdFUK v Bratislave.

Publikačná činnosť prof. Dobrotku je veľmi rozsiahla a to rozhodne nepatrí k autorom, ktorých prof. Guensberger nazýval „Vielschreiberi“. Každú svoju prednášku neustále prepracovával a vybrusoval, kým bol ochotný ju poskytnúť ako publikáciu. Mnoho jeho diel ostalo z dôvodu jeho hyperkritickosti neuverejnených. Okrem významných prác z oblasti psychodiagnostiky, personológie a psychopatológie (jeho práce o psychopatiách sú napriek všetkým inováciám klasifikačných systémov stále základnou literatúrou), sa posledných 30 rokov venoval najmä problematike forenznnej psychológie. Už r. 1969 publikoval prácu *Základné otázky forenznnej psychológie*, ktorou definitívne etabloval túto disciplínu v systéme psychologických vied. Na tomto mieste treba spomenúť jeho dlhoročnú spoluprácu s Ústavom súdneho lekárstva LFUK – najmä s jeho prednostom prof. Kokavcom. Táto spolupráca okrem množstva expertíz a odborných publikácií viedla k vymedzeniu užšie špecializovanej súdnolekárskej psychológie. Autori ju chápu ako psychologickú interpretáciu stôp (najmä zranení a príčin smrti poškodených) vzhľadom na štruktúru osobnosti a aktuálny psychický stav páchatela v čase činu. Zásadné sú i jeho práce o analýze motivácie trestného činu a prognóze resocializácie páchatelov násilných trestných činov. Bol publikačne činný do konca života. Z posledných významných prác spomeňme aspoň jeho štúdiu o využití poznatkov etológie vo forenznnej psychológii a medzinárodnú monografiu v spoluautorstve s Tatsuum Nagaim a Ottom Prokopom „O mysticisme krvi a iných poverách“ (Psychoprof, Nové Zámky 1997).

Profesor Dobrotka pôsobil na UK v Bratislave vyše 50 rokov a postupne prednášal na lekárskej, filozofickej, pedagogickej a externe aj právnickej fakulte. Na našej katedre viedol v posledných rokoch výberové semináre zo sociálnej patológie, viktimológie. Je nesporne rekordérom v počte odvedených diplomových prác a školiteľom celého radu post-

graduálnych študentov. Posledný z jeho doktorandov obhájal dizertačnú prácu v októbri 2001. So svojimi študentmi strávil dlhé hodiny nad signovaním odpovedí v ROR a Handteste a nad interpretáciou výsledkov. Mal dosť kritický postoj k nadvláde štatistiky v metodológii výskumu a vždy zdôrazňoval, že klinická relevancia výsledkov je dôležitejšia ako významnosť rozdielov. Všetci z nás, ktorí sme boli jeho žiakmi a diplomantmi, spomíname na tieto spoločne strávené chvíle s láskou a úctou.

Prof. Dobrotka bol osobnosť zložitá, ako sa na personológa jeho formátu patrilo. Obetavosť a láskavosť k druhým išla ruka v ruku s nekompromisnosťou a ostrým sarkazmom. Bude nám chýbať jeho dlhý krok a suchý humor, budeš nám chýbať „Géza báči“!

A. Heretik